

## **Scurt îndrumar**

### **privind procedura disciplinară a judecătorilor**

Un Ghid cuprinzător care conține referințe specifice detaliate la legile și regulamentele care reglementează răspunderea disciplinară a judecătorilor, este disponibil pe pagină web a Consiliului Superior al Magistraturii, în meniul "Răspunderea Disciplinară". Acest *Scurt Îndrumar* este destinat să ofere informații succinte persoanelor care intenționează să depună o sesizare privind conduita unui judecător. Dacă este posibil, recomandăm să consultați avocatul dvs. înainte de a depune o sesizare la Consiliul Superior al Magistraturii.

**Scopul răspunderii disciplinare:** Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor prevede cercetarea și pedepsirea judecătorilor care acționează într-un mod care ar putea încălca responsabilitățile legate de această funcție. Prevederile legale reglementează o procedură de investigare a sesizărilor și impunerea unei sancțiuni judecătorului, atunci când sesizare este justificată. Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nu prevede modificarea deciziilor sau hotărârilor luate de judecător, urmare a aplicării de sancțiuni disciplinare, întrucât această chestiune este reglementată de alte acte normative.

**Cine poate înainta sesizări ?** Orice persoană ale cărei drepturi au fost afectate în mod direct de acțiunea necorespunzătoare a unui judecător și orice persoană care are un interes legitim poate depune o sesizare privind abaterea disciplinară a judecătorului. Aceasta înseamnă că, dacă abaterile judecătorului v-au afectat în mod direct drepturile, atunci puteți depune o sesizare. În mod similar, puteți depune o sesizare la Consiliul Superior al Magistraturii, dacă aveți un interes legitim în cauză.

**Împotriva cui poate fi depusă sesizarea?** O sesizare poate fi formulată împotriva oricărui judecător, președinte și vicepreședinte de instanță și judecător în demisie, pentru acțiunile comise în calitate de judecător. În cadrul acestei proceduri, nu se pot depune reclamații în legătură cu abaterile comise de persoane care nu sunt judecători.

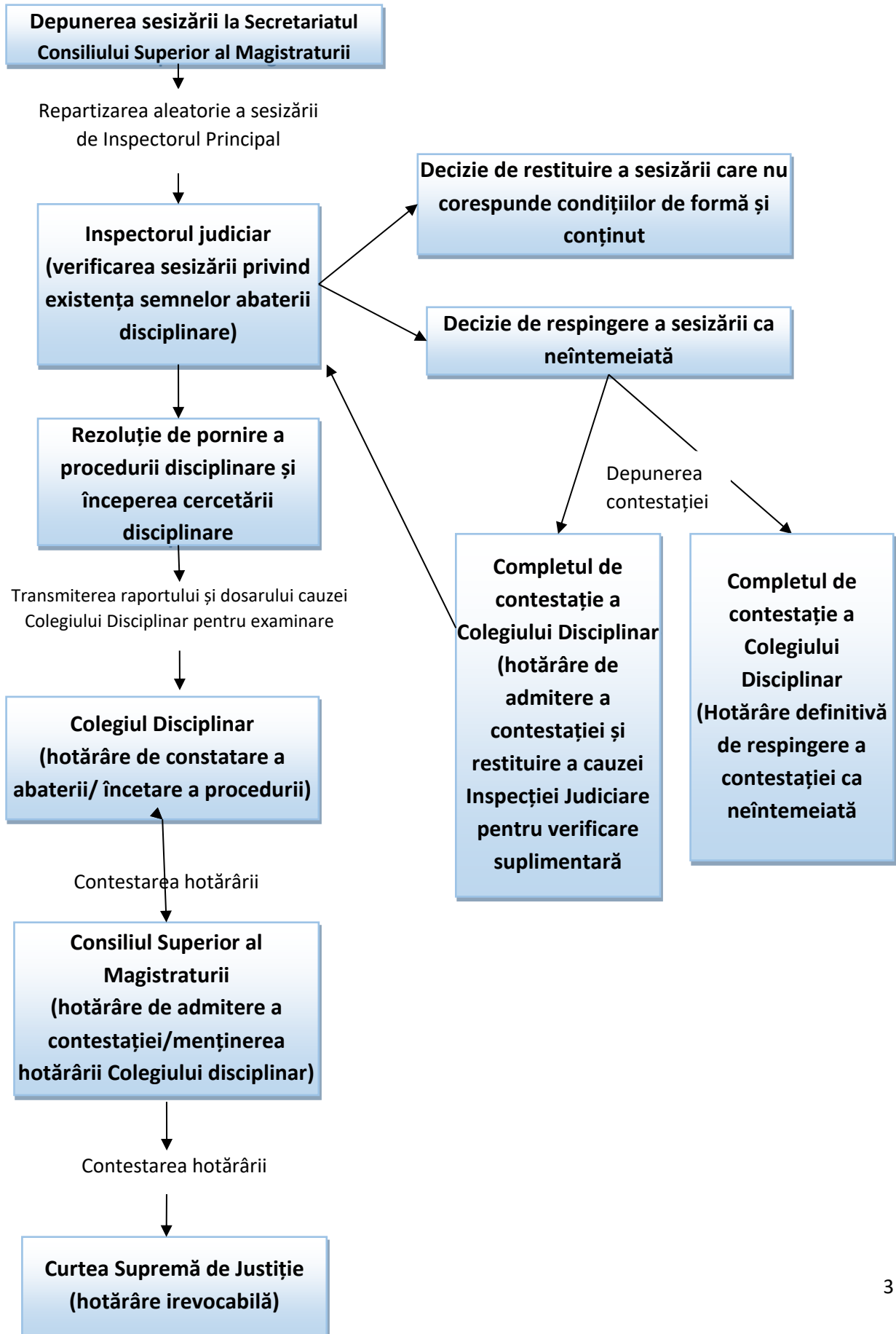
**Ce fapte constituie abateri disciplinare?** Acțiunile sau faptele unui judecător pot fi sesizate la secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii, în temeiul Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor. Lista abaterilor disciplinare este reglementată în articolul 4 din această lege. Pentru detalii, vă rugăm să consultați link-ul: <http://lex.justice.md/md/354341/>

**Ce fapte nu constituie abateri disciplinare?** Următoarele aspecte nu pot fi examinate în cadrul procedurilor de disciplină judiciară:

1. adoptarea unei decizii de către un judecător, pe care persoana interesată o consideră greșită;
2. comportamentul nepolitic al personalului instanței;
3. acțiunile avocaților și / sau procurorilor, altor specialiști antrenați în procesul judiciar;
4. acordarea permisiunii de către un judecător, unei părți pe dosar, de a vorbi mai mult timp decât alta;
5. refuzul judecătorului de a permite unui martor să facă depoziții sau să depună anumite documente în procesul de judecată;
6. un judecător care pare să reacționeze mai favorabil la dovezile unei persoane decât la altele;
7. un judecător care a comis o eroare de drept sau de procedură, interpretând eronat legea, dar care nu a acționat cu intenție sau din neglijență gravă;
8. limbajul corpului judecătorului, expresia feței pe care un participant la proces le interpretează într-un anumit fel;
9. quantumul costurilor, cheltuielilor sau daunelor acordate de un judecător;
10. acțiuni ale personalului instanței, care nu urmează a fi supravegheate de judecător;
11. întârzierea motivată a judecătorului la ședința de judecată;
12. chestiuni legate de examinarea cauzei care nu sunt controlabile și nu trebuie să fie supravegheate de către judecător.

**Restricții de timp:** Potrivit regulii generale, întregul proces de acțiune disciplinară – depunerea plângerii, investigarea faptelor, emiterea hotărârii de către organul responsabil, recursul și tragerea la răspundere disciplinară – trebuie să aibă loc în termen de **doi ani** de la data comiterii abaterii. Există termene speciale, în cazul în care o instanță națională sau internațională a decis prin hotărâre definitivă, că un judecător a comis o abatere disciplinară. În orice caz, **sesizarea trebuie depusă cât mai curând posibil**, astfel încât procesul să poată fi finalizat în termenul legal.

**Procesul de examinare a sesizării:** Procesul de examinare a sesizării este ilustrat în **diagrama** de mai jos și include mai multe etape.



**Ce trebuie să includă o sesizare ?** Toate sesizările sunt depuse, utilizând formularul tip (vă rugăm vedeți mai jos în text).

Formularul indică ce informații sunt obligatorii pentru ca sesizarea să fie examinată de către Inspekția Judiciară.

Formularul poate fi depus în format electronic. În acest sens, vă rugăm să consultați pagina: <https://csm.md/ro/informatii/sesizari.html>. De asemenea, sesizarea poate fi înregistrată sau trimisă prin poștă la secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii, situat pe adresa: mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu, 5.

### FORMULAT TIP PENTRU SESIZAREA INSPECȚIEI JUDICIARE

**Instrucțiuni:** Introduceți sau tipăriți toate informațiile. Puteți anexa orice document justificativ la acest formular și îl puteți trimite la adresa indicată mai jos. Fiți informat de faptul, că de către Consiliul Superior al Magistraturii nu va fi returnat Dvs. nici unul din documentele justificative anexate. Conform legii, Consiliul Superior al Magistraturii va sesiza Inspekția Judiciară pentru verificare și revizuirea sesizării. Citiți Ghidul petiționarilor privind procedura disciplinară a judecătorilor de pagina Consiliului, pentru a afla dacă obiectul plângerii dvs. este o chestiune care poate fi examinată în cadrul procedurilor disciplinare.

*În adresa: Secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii*

*Mihai Eminescu, 5, Chișinău,*

*Republica Moldova.*

Numele, Prenume:

\_\_\_\_\_ Obligatoriu

Adresa poștală:

\_\_\_\_\_ Obligatoriu

Oraș:

\_\_\_\_\_ Obligatoriu

Cod Poștal:

\_\_\_\_\_ Obligatoriu

Telefon:

\_\_\_\_\_ Obligatoriu

Email: \_\_\_\_\_ Obligatoriu dacă există

Numele  
judecătorului(lor): \_\_\_\_\_ Obligatoriu

Instanța unde activează judecătorul (ii): \_\_\_\_\_ Obligatoriu

Numărul dosarului examinat în instanța de judecată: \_\_\_\_\_ Obligatoriu

Data sau datele

la care se consideră că a fost comisă abaterea: \_\_\_\_\_ Obligatoriu

Numele și informația de contact ale avocaților implicați (daca există):

---

---

---

---

---

---

---

Numele și informația de contact ale oricăror martori care au observat conduita judecătorului sau au cunosc despre acțiunile invocate. Aceste informații sunt obligatorii.

---

---

---

---

---

---

### **CONȚINUTUL SESIZĂRII**

Vă rugăm să precizați natura plângerii dvs. împotriva judecătorului (judecătorilor) și să furnizați fapte concrete pentru a susține afirmațiile dvs. privind abaterile judiciare. Vă rugăm să includeți data (datele) și ora (orele) presupusului comportament abuziv. Puteți anexa pagini suplimentare, dacă este necesar. Aceste informații sunt obligatorii.

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

—  
Lista materialelor sau a altor dovezi anexate la sesizare (dacă au fost anexate materiale):

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

Am depus anterior o sesizare referitor la această problemă la Secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii. Da \_\_\_\_\_ Nu \_\_\_\_\_ (completați în mod obligatoriu).

Această chestiune sau faptele invocate sunt obiectul altor proceduri legale. Da \_\_\_\_\_ Nu \_\_\_\_\_ (completați în mod obligatoriu).

Dacă da, indicați ce alte proceduri legale sunt în curs de desfășurare:

---

---

---

---

---

---

Declar pe propria răspundere că informațiile incluse de mine în această sesizare corespund realității.

\_\_\_\_\_  
Numele, Prenume, semnătură

Data:

## **Ghid pentru petiționari privind procedura disciplinară a judecătorilor**

Răspunderea disciplinară a judecătorilor are menirea de a asigura ca orice abatere disciplinară a judecătorilor, în sensul legii, care a avut loc într-o instanță de judecată din Republica Moldova, să poată fi examinată, iar judecătorul, dacă va fi găsit vinovat – să fie sancționat, potrivit prevederilor legale.

### **Legislația care reglementează domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor**

*Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor* (<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=354341>) este actul normativ de bază care reglementează domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procedura de urmat de către persoanele interesate. Alte acte normative și documente utile de referință, aplicabile procedurii disciplinare a judecătorilor sunt: *Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului* (<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=346404>); *Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (CSM)* (<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=313302>); *Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a inspecției judiciare* (<http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=348100&lang=1>); *Regulamentul cu privire la activitatea colegiului disciplinar* (<http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=363815&lang=1>). Toate aceste legi și documente, precum și alte informații utile sunt, de asemenea, accesibile pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii [www.csm.md](http://www.csm.md).

### **Potrivit legii, fapte care pot constitui abateri disciplinare a judecătorilor sunt următoarele:**

- 1. nerespectarea intenționată sau din neglijență gravă a îndatoririi de a se abține de la examinarea cauzei, atunci când judecătorul știe sau trebuia să știe că există una dintre circumstanțele prevăzute de lege pentru abținerea sa;***

#### **Exemplu:**

Judecătorul are obligația de a se abține de la examinarea cauzei dacă:

- a participat anterior la judecarea aceleiași cauze în instanță ierarhic inferioară;
- a participat anterior la judecarea aceleiași cauze în calitate de martor, expert, avocat etc;

- se află în relații de rudenie cu careva participant la proces;
- în timpul examinării cauzei, acesta și-a expus opinia cu privire la soluția care ar putea fi adoptată;
- acesta are un interes personal în soluționarea cauzei etc.

De asemenea, reprezintă abatere, formularea de declarații repetate și nejustificate de abținere în aceeași cauză (după ce prima abținere a judecătorului de la judecarea cauzei a fost respinsă ca nejustificată), care are ca efect tergiversarea examinării cauzei.

2. ***adoptarea de către un judecător a unei hotărâri judecătorești prin care, acesta intenționat sau din neglijență gravă, a încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte;***

#### **Exemplu 1:**

Va constitui abatere disciplinară fapta judecătorului care **în mod intenționat sau din neglijență gravă** a adoptat o încheiere judecătorească, din care lipsește motivarea prin care se dispune plasarea în detenție a unei persoane. Legalitatea detenției unei persoane este garantată în temeiul art. 5 § 1 din CEDO<sup>1</sup>.

Răspunderea disciplinară a judecătorului intervine în legătură **cu reaua-credință și grava neglijență** a acestuia pentru lipsa motivării încheierii adoptate, prin care acesta a încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice.

#### **Exemplu 2:**

Constituie abatere disciplinară utilizarea de către un judecător în textul hotărârii judecătorești, de cuvinte sau expresii jignitoare sau discriminatorii în privința unui participant la proces (dreptul la onoare și demnitate, bună reputație; dreptul de a nu fi discriminat).

3. ***acțiunile judecătorului în procesul de înlăptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente;***

#### **Exemplu:**

Va reprezenta abatere disciplinară acțiunea sau afirmațiile absolut greșite ale judecătorului, potrivit cărora Hotărârile Curții Constituționale sau ale Curții Europene a

---

<sup>1</sup> Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale.



Drepturilor Omului nu sunt obligatorii pentru instanțele judecătorești din Republica Moldova.

4. ***imixtiunea în activitatea de înfăptuire a justiției de către un alt judecător;***

**Exemplu:**

- Asistarea judecătorului la procesul de deliberare și adoptare a hotărârii de către un alt complet de judecată din care primul nu face parte;
- Încercarea judecătorului de a influența un alt judecător de a adopta sau de a nu realiza anumite acțiuni sau măsuri în cadrul unei cauze aflate în examinarea acestuia din urmă.

5. ***intervențiile ilegale sau exploatarea poziției de judecător în raport cu alte autorități, instituții sau funcționari, fie pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale altor persoane, fie în scopul obținerii de foloase necuvenite;***

**Exemplu:**

Demersurile ilegale sau nejustificate ale judecătorului adresate altor organe sau autorități de a fi avantajat în raport cu alte persoane în prestarea unor servicii.

6. ***nerespectarea secretului deliberării sau a confidențialității lucrărilor care au acest caracter, precum și a confidențialității altor informații de care judecătorul a luat cunoștință în exercitarea funcției sale;***

**Exemplu:**

Va constitui abatere disciplinară divulgarea de către un judecător a opiniilor exprimate de colegii săi judecători din completul de judecată, în timpul deliberării asupra hotărârii judecătorești, precum și a altor informații confidențiale de care judecătorul a luat cunoștință în exercitarea funcției, în condițiile legii. Informațiile care conțin secret de stat, secret bancar sau comercial și care au fost prezentate în procesul examinării cauzei, au caracter confidențial.

7. ***încălcarea, din motive imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane;***

### Exemplu:

Constituie abatere disciplinară încălcarea de către judecător a termenelor de redactare a hotărârii judecătorești, ceea ce a făcut imposibilă sau a îngreunat executarea hotărârii judecătorești adoptate.

- 8. *absențele nemotivate de la serviciu, întârzierea ori plecarea fără motive obiective de la serviciu, dacă aceasta a afectat activitatea instanței;***

### Exemplu:

Reprezintă abatere disciplinară lipsa nemotivată a judecătorului de la serviciu, ceea ce a dus la amânarea ședințelor de judecată deja planificate.

- 9. *încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înlăptuire a justiției;***

### Exemplu:

Reprezintă abatere disciplinară omisiunea judecătorului de a verifica împuternicirile avocatului admis în proces, fie admiterea în proces a unui avocat în lipsa împuternicirilor, confirmate prin mandat. Reprezintă, de asemenea, abatere și modificarea soluției anunțate participanților în proces în ședință de judecată, cu eliberarea ulterioară a unei hotărâri care prevede o soluție cu totul diferită.

- 10. *neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a unei obligații de serviciu, fără o justificare rezonabilă, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane;***

### Exemplu:

Constituie abatere disciplinară tergiversarea finalizării și transmiterii dosarului în cancelarie în vederea transmiterii instanței competente (ierarhic superioare) spre examinare. Constituie, de asemenea, abatere omisiunea sau refuzul nejustificat al judecătorului de a elibera copia înregistrării audio a ședinței de judecată.

**11. atitudinea nedemnă în procesul de înlăptuire a justiției față de colegi, avocați, experți, martori sau alte persoane;**

**Exemplu:**

Admiterea de tratament juridic discriminatoriu sau manifestarea lipsei de respect față de participanții la procedurile judiciare de către un judecător, va constitui abatere disciplinară.

**12. încălcarea prevederilor referitoare la incompatibilitățile, interdicțiile și restricțiile de serviciu care îi privesc pe judecători;**

**Exemplu:**

Această abatere disciplinară se referă la interdicția necondiționată de a exercita funcția de judecător concomitent cu *oricare alte funcții publice sau private*, datorită unei prezumții absolute de conflict de interese. Mai exact, se au în vedere interdicții de natură profesională, comercială, politică – cum ar fi interdicția de a fi lucrător operativ, colaborator ai serviciilor de informații, de a desfășura activități comerciale, de a face parte din partide sau formațiuni politice etc.

**13. alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor;**

**Exemplu:**

Astfel, reprezintă abateri disciplinare care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției: acceptarea de daruri sau avantaje necuvenite pentru sine sau pentru apropiații săi, frecventarea unor locuri cunoscute ca având o reputație îndoielnică; legături cu persoane care au o proastă reputație (infractori notorii, interlopi etc.); denigrarea unor persoane; manifestări publice sau exprimarea unor opinii pe site-urile de socializare cu conotații discriminatorii de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă etc., apariția judecătorului în clipuri electorale, agitație politică, apariția în reviste pentru adulți; împrumutul de bani de către judecător de la mai multe persoane fără rambursare la termenul de scadență etc.

## **Fapte care nu pot face obiect al examinării în cadrul procedurilor disciplinare a judecătorilor**

Următoarele fapte și situații nu pot fi comunicate de către petiționari pentru invocarea răspunderii disciplinare a judecătorilor:

1. adoptarea unei decizii de către un judecător, pe care persoana interesată o consideră greșită;
2. comportamentul nepolitic al personalului instanței;
3. acțiunile avocaților și / sau procurorilor, altor specialiști antrenați în procesul judiciar;
4. acordarea permisiunii de către un judecător, unei părți pe dosar, de a vorbi mai mult timp decât alta;
5. refuzul judecătorului de a permite unui martor să facă depoziții sau să depună anumite documente în procesul de judecată;
6. un judecător care pare să reacționeze mai favorabil la dovezile unei persoane decât la altele;
7. un judecător care a comis o eroare de drept sau de procedură, interpretând eronat legea, dar care nu a acționat cu intenție sau din neglijență gravă;
8. limbajul corpului judecătorului, expresia feței pe care un participant la proces le interpretează într-un anumit fel;
9. cuantumul costurilor, cheltuielilor sau daunelor acordate de un judecător;
10. acțiuni ale personalului instanței, care nu urmează a fi supravegheate de judecător;
11. întârzierea motivată a judecătorului la ședința de judecată;
12. chestiuni legate de examinarea cauzei care nu sunt controlabile și nu trebuie să fie supravegheate de către judecător.

### **Subiectul răspunderii disciplinare sau cine poate fi tras la răspundere**

Procedura disciplinară poate fi inițiată pentru o abatere disciplinară, dacă aceasta a fost comisă de un judecător în funcție, președinte, sau vicepreședinte de instanță judecătorească. De asemenea, persoana interesată are dreptul să inițieze proceduri disciplinare în raport cu judecători în demisie, în cazul în care fapta sesizată a fost comisă în timpul aflării acestora în postură de judecător (de exemplu, judecătorul a încălcat termenul de redactare a hotărârii, iar apoi a plecat în demisie).

## **Persoana care poate depune o sesizare privind o faptă care poate constitui o abatere disciplinară a judecătorului**

Oricine, a cărui drepturi au fost afectate urmare a comportamentului unui judecător sau care are un interes legitim, poate depune o sesizare la secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii, pentru ca faptele deplânse să fie cercetate sub aspectul existenței unei abateri disciplinare și sancționării celui vinovat.

### **Forma, conținutul și procedura de depunere a sesizării**

Orice sesizare privind faptele unui judecător trebuie în mod necesar să fie întocmită în forma prevăzută de lege și să conțină anumite informații și anume:

- a) datele de identitate și informația de contact ale autorului sesizării (numele, prenumele, adresa de la domiciliu pentru expedierea corespondenței, număr telefon, poșta electronică);
- b) numele judecătorului la care se face referire în sesizare;
- c) data și locul unde au fost comise faptele descrise în sesizare;
- d) descrierea succintă a faptelor ce ar putea constitui abateri disciplinare;
- e) indicarea, după caz, a probelor (înscrisuri, documente, înregistrări audio sau video etc.) care confirmă fapta invocată sau indicarea persoanelor care ar putea confirma cele relatate de autorul sesizării, dacă acestea există la momentul depunerii sesizării;
- f) data și semnătura autorului sesizării.

Omissionarea autorului sesizării de a indica informațiile menționate mai sus, duc la restituirea sesizării, fără o examinare în esență a acesteia, însă cu dreptul de a depune o nouă sesizare, cu condiția înlăturării neajunsurilor semnalate de inspectorul-judecător.

Pagina CSM oferă posibilitatea transmiterii sesizărilor on-line. În acest sens, vă rugăm să consultați informația de la următorul link: <https://www.csm.md/ro/informatii/sesizari.html>

Condițiile de formă și conținut ale sesizării sunt reglementate de prevederile *Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor* (<http://lex.justice.md/md/354341/>) și diferă de condițiile de depunere a unei petiții. Prin petiție, în sensul *Legii nr. 190 din 19 iulie 1994 cu privire la petiționare*, se înțelege orice cerere, reclamație, propunere, sesizare, adresată organelor de resort, inclusiv cererea prealabilă, prin care se contestă un act administrativ sau nesoluționarea în termenul stabilit de lege a unei cereri de către organele de resort.

### **Organele implicate în examinarea sesizării**

Consiliul Superior al Magistraturii este organul central, care asigură funcționarea mecanismului de examinare, investigare și adjudecare a sesizărilor din partea

persoanelor interesate și cercetare a comportamentului unui judecător sub aspectul existenței unei abateri disciplinare. Acesta asigură funcționarea sistemului de răspundere disciplinară a judecătorilor atât în mod direct, cât și prin intermediul organelor sale specializate – Inspecția Judiciară și Colegiul Disciplinar.

### **Etapele procedurii disciplinare în privința judecătorilor**

Procedura disciplinară în privința judecătorilor include următoarele etape:

- I. depunerea sesizărilor (a se vedea mai sus - persoanele care au dreptul să depună sesizări) privind faptele care pot constitui abateri disciplinare și verificarea lor prealabilă;
- II. verificarea sesizărilor de către Inspecția Judiciară și cercetarea disciplinară;
- III. examinarea cauzelor disciplinare de către colegiul disciplinar;
- IV. adoptarea hotărârilor pe cauzele disciplinare.

#### ***I. Depunerea sesizărilor și verificarea lor prealabilă***

Sesizarea privind începerea unei proceduri disciplinare în privința comportamentului unui judecător urmează a fi depusă la secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu 5. Pentru mai multe informații de contact puteți accesa următorul link: <https://csm.md/ro/contacte.html>. Mai multe detalii privind funcționarea secretariatului CSM pot fi găsite în Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii, care poate fi deschis la adresa: [www.csm.md/files/Acte\\_normative/Legislatia/Interne/112-5-Regulament\\_organizarea\\_Secretariat\\_CSM.pdf](http://www.csm.md/files/Acte_normative/Legislatia/Interne/112-5-Regulament_organizarea_Secretariat_CSM.pdf). Sesizarea se înregistrează și se transmite Inspectorului-judecător principal în cel mult **3 zile calendaristice** de la recepționare.

Inspectorul-judecător principal repartizează sesizările în mod aleatoriu (la întâmplare, inclusiv prin utilizarea unui program de calculator) inspectorilor-judecători pentru verificarea acestora. Dacă, urmare a verificării prealabile, Inspectorul-judecător constată că sesizarea nu corespunde condițiilor de formă și conținut, acesta în termen de **3 zile lucrătoare** din ziua în care i-a fost repartizată sesizarea, **o restituie autorului prin poștă**, cu indicarea neajunsurilor stabilite. Decizia Inspectorului-judecător de restituire a sesizării trebuie să conțină explicarea dreptului de a depune o nouă sesizare și nu este susceptibilă de atac. După înlăturarea neajunsurilor din sesizare, semnalate de Inspectorul-judecător și care au dus la restituirea sesizării, autorul o poate depune din nou în același mod.

#### ***II. Verificarea sesizărilor de către Inspecția Judiciară și cercetarea disciplinară***

Inspectorul-judecător verifică sesizarea în termen de **cel mult 20 de zile lucrătoare** de la data înregistrării sesizării de către persoana interesată, termen care poate fi prelungit de inspectorul principal cu **cel mult 15 zile lucrătoare**, dacă există motive întemeiate care justifică prelungirea termenului.

Dacă nu se întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare sau faptele invocate în sesizare nu se confirmă prin probele administrate în procesul verificării prealabile, inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea, printr-o decizie motivată, respinge sesizarea ca fiind neîntemeiată. Decizia cu privire la respingerea sesizării poate fi contestată de autorul sesizării în completul de examinare a contestațiilor al colegiului disciplinar, în decurs de **15 zile calendaristice** de la data recepționării prin poștă a deciziei motivate. În acest sens, autorul sesizării poate depune contestație (la secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii) împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării, în care va indica motive și argumentele dezacordului său cu decizia inspecției judiciare, fie legea (norma din lege) care ar fi fost încălcată de Inspecție la examinarea sesizării.

Completul de examinare a contestațiilor poate admite sau respinge contestația. Hotărîrea privind respingerea contestației ca neîntemeiată se motivează în mod obligatoriu, cu indicarea circumstanțelor în baza cărora sesizarea a fost respinsă și este definitivă. Hotărîrea privind admiterea contestației este obligatorie pentru Inspecția Judiciară, care urmează să efectueze o cercetare disciplinară suplimentară. Hotărîrile completelor de contestație se aduc la cunoștința persoanei (de regulă, prin expedierea hotărîrii la adresa poștală indicată de persoană la depunerea sesizării) care a depus contestația și a judecătorului subiect al sesizării în termen de **7 zile calendaristice** de la data adoptării.

În cazul în care inspectorul-judecător constată existența elementelor constitutive ale abaterilor disciplinare, acesta dispune prin rezoluție începerea cercetării disciplinare, care se efectuează în termen de **30 de zile lucrătoare** de la data dispunerii acestora, cu posibilitatea prelungirii termenului de către inspectorul-judecător principal cu cel mult **15 zile lucrătoare**, la cererea inspectorului-judecător care verifică sesizarea, dacă există motive întemeiate care justifică prelungirea termenului.

După finalizarea cercetării disciplinare, în cazul constatării existenței elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește un raport, care, împreună cu dosarul cauzei disciplinare, se prezintă în termen de **3 zile calendaristice** Colegiului Disciplinar pentru examinare.

### ***III. Examinarea cauzelor disciplinare de către colegiul disciplinar***

Cauza disciplinară se examinează de Colegiul Disciplinar cu citarea obligatorie prin poștă a judecătorului vizat, a reprezentantului Inspecției Judiciare și a persoanei care a depus sesizarea. Judecătorul și persoana care a depus sesizarea pot fi reprezentați sau asistați de un avocat sau o altă persoană în calitate de reprezentant. Neprezentarea în mod

repetat sau fără motive întemeiate fie a judecătorului sau persoanei care a depus sesizarea, fie a reprezentanților acestora la ședința Colegiului Disciplinar nu împiedică examinarea cauzei disciplinare.

Cauza disciplinară se examinează de Colegiul Disciplinar în termen de **60 de zile calendaristice** de la data transmiterii de către Inspekția Judiciară a raportului și a dosarului cauzei disciplinare.

Colegiul disciplinar poate hotărî:

- a) constatarea abaterii disciplinare și aplicarea unei sancțiuni;
- b) constatarea abaterii disciplinare și sistarea procedurii disciplinare, în cazul în care au expirat termenele de tragere la răspundere disciplinară;

*Un judecător poate fi tras la răspundere disciplinară în termen de **2 ani** de la data comiterii abaterii disciplinare, fie, în termen de **1 an** de la data devenirii irevocabile a hotărîrii instanței naționale sau internaționale privind comiterea de către judecător a unei abateri disciplinare, dar nu mai târziu de 5 ani de la data comiterii abaterii.*

- c) încetarea procedurii disciplinare, în cazul în care nu a fost comisă o abatere disciplinară;
- d) încetarea procedurii disciplinare în cazul revocării sesizării depuse, cînd părțile nu insistă la examinarea sesizării pe fond.

Hotărîrile Colegiului Disciplinar sunt publicate (la rubrica corespunzătoare) pe pagina de internet a CSM [www.csm.md](http://www.csm.md) (rubrica "Hotărîri") și pot fi contestate la Consiliul Superior al Magistraturii, de către Colegiul Disciplinar, de către persoanele care au depus sesizarea, Inspekția Judiciară sau judecătorul vizat în hotărîre, în termen de **15 zile calendaristice** de la data primirii copieii hotărîrii motivate. Termenul de **15 zile** este un termen de decădere. La expirarea acestui termen, hotărîrile necontestate ale Colegiului Disciplinar nu mai pot fi anulate.

#### **IV. Adoptarea hotărîrilor pe cauzele disciplinare**

Contestațiile privind hotărîrile Colegiului Disciplinar se depun la secretariatul CSM și se examinează în cel mult **30 de zile calendaristice** de la data înregistrării lor la Consiliul Superior al Magistraturii. Data, ora și locul examinării contestației se comunică prin postă din timp persoanei care a depus sesizarea și judecătorului vizat. Persoana interesată poate beneficia de serviciile unui avocat.

După examinarea contestațiilor, Consiliul Superior al Magistraturii decide:

- a) menținerea fără modificare a hotărîrii Colegiului Disciplinar;
- b) admiterea contestației și adoptarea unei noi hotărîri.

În cazul menționat la litera b) de mai sus, prevederile cu privire la conținutul hotărîrii Colegiului Disciplinar privind rezultatul examinării cauzei disciplinare sînt aplicabile și



pentru hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii (a se vedea art.37 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor).

Hotărîrile Consiliului Superior al Magistraturii se publică pe pagina de internet a CSM [www.csm.md](http://www.csm.md) și **pot fi contestate la Curtea Supremă de Justiție** de persoanele care au depus sesizarea, de Inspekția Judiciară sau de judecătorul vizat în hotărîre, în termen de **15 zile calendaristice** de la data recepționării prin poștă a hotărîrii motivate. Contestația împotriva Hotărîrii Consiliului Superior al Magistraturii se depune la secretariatul Curții Supreme de Justiție (situat pe adresa mun. Chișinău, str. Petru Rareș, 18) și se examinează conform regulilor și normelor Codului de Procedură Civilă și altor legi.